

KOCAELİ YATIRIM ORTAMI DEĞERLENDİRMESİ

Kocaeli İlimiz, Marmara Bölgesinde Asya ve Avrupa'yı birbirine bağlayan kavşak konumundadır. Yüzölçümü 3.418 km² olan Kocaeli İlinin nüfusu 2010 yıl sonu itibariyle 1.560.138'dir. Km²'ye düşen nüfus miktarı 432 kişiye ulaşarak İstanbul'dan sonra ülkenin en kalabalık ili olmuştur. Yüzölçümü bakımından Türkiye'nin en küçük 7. ilidir.

Kocaeli'nin şehir merkezi İzmit'in İstanbul'a uzaklığı 85 km'dir. İstanbul'un batı yakasında bulunan Atatürk Hava Limanı ve doğusunda faaliyet gösteren hemen yakınındaki Sabiha Gökçen Havalimanı ile dünyaya açılan Kocaeli, Ankara'ya da TEM otoyolu ile bağlıdır. Uluslararası İstanbul Atatürk Havalimanı 90 km. mesafededir. Ayrıca Uluslararası Sabiha Gökçen Havalimanı'na 50 km. mesafededir. 2'si Kamu Limanı (Derince ve Yarımca) ve 37 özel iskele ile deniz ulaşımı olanakları açısından tüm Anadolu'nun en iç noktasındadır. Ayrıca Kocaeli, hem İstanbul'u Ankara'ya, hem Denizli'ye, hem Konya'ya, hem de Sakarya'ya bağlayan demiryolu hattı üzerinde yer almaktadır.

Kocaeli, İstanbul Metropolüne olan yakınlığı, Doğal Limanı (*İzmit Körfezi*), Orman varlığı, kara, deniz ve demiryolu ulaşımında sağladığı ciddi avantajlar nedeniyle bütün dönemlerde önemli bir cazibe merkezi olmuştur. Kocaeli'nin ekonomik yapılanmasını sanayi sektörü şekillendirmiştir. Kocaeli İli, ülkemizde planlama dönemi içinde başlayan ve özellikle 1960-1975 yıllarında yoğunluk kazanan sanayi yatırımları ile Türkiye'nin en hızlı gelişen sanayi bölgelerinden biri olmuştur. Bu cazibesini ülkenin sanayi üssü olarak taçlandıran Kocaeli, bünyesinde barındırdığı 400 adet 1. sınıf ve yaklaşık 7000 adet 2. ve 3. sınıf Gayri Sıhhi Müessesesi (GSM) ile bir Sanayi Kenti, İki Üniversitesi, TÜBİTAK – Marmara Araştırma Merkezi ve TÜSSİDE – Türkiye Sanayi Sevk ve İdare Enstitüsü ile bir Bilim Kenti olan Kocaeli, kurulan ve kuruluş çalışmaları devam eden 13 adet OSB' si ve 3 adet teknoparkı ile "Ülke Sanayisinin Başkenti" konumunda olup, Teknokent vizyonuna doğru hızla ilerlemektedir.

Kocaeli'deki sanayi rakamlarına biraz daha detaylı bakacak olursak, Kocaeli Sanayi Odasına bağlı yaklaşık 2200 sanayi kuruluşu faaliyetini sürdürmektedir. 288 adet yabancı sermayeli şirket Kocaeli'de faaliyet göstermektedir. Sanayi kuruluşları ağırlıklı olarak Gebze, İzmit ve Körfez ilçelerinde toplanmıştır. 2009 yılı verilerine göre ise, 500 büyük sanayi kuruluşunun 82'si Kocaeli'de yer almaktadır. Türkiye İmalat Sanayi Tüketim Mallarının %2,82'si, Ara Mallarının %22,03'ü ve Yatırım Mallarının %10,23'ü Kocaeli'nde üretilmektedir. İmalat sanayi açısından ülke içindeki payı %13, dış ticaretteki payı ise %15,4'dür. Sektörlerin GSMH'si %73,4 ile sanayiden karşılanmaktadır. Kocaeli'de faaliyet gösteren önemli sektörlerin Türkiye içerisindeki payı incelendiğinde ülke Kimya sanayinin %27'si Kocaeli'nden karşılanmaktadır. Kocaeli'de faaliyet gösteren otomotiv ana sanayi firmaları 2009 yılında gerçekleştirdikleri 240.467 adetlik üretim ile Türkiye araç üretiminin %27,2'sini karşılamaktadır. Otomotiv sanayinin yanı sıra gelişmekte olan diğer önemli sektörlerimiz ise deniz taşıtları ve yat sanayi ile ICT bilişim sektörleridir.

URAK tarafından 2009-2010 yılları için yapılan araştırmada rekabetçilik açısından 5inci sırada olan Kocaeli'de ticari yapı incelendiğinde, İl çapında yaklaşık 45.000 civarında ticarethane bulunduğu görülmektedir. Büyük mağazacılık girişimleri yörede ticari yapının bölgesel nitelik kazanmasına yol

açmaktadır. Tüm bu avantajları Kocaeli'yi ülkenin dış ticaret alanında da baş rol oynar konuma getirmiştir. Kocaeli ilinde 2010 yılında toplam 9,5 Milyar \$ ihracat ve 22,6 Milyar \$ ithalat gerçekleşmiştir. 2010 yılında ülke ihracatının yaklaşık %8,4'ü Kocaeli ilinde üretilmiştir ve böylece il; ülke ihracat sıralamasında 3. sırada yer almıştır. İl ihracatının %58'i sanayi mamulleri, %40'ı kimyevi maddeler ve mamulleri ihracatı ve %2'si ise tarım ürünleri ihracatıdır. 2010 yılı ihracatında İngiltere, Almanya, ABD, Suriye, Birleşik Arap Emirlikleri ve Fransa öne çıkmaktadır. 2010 yılı ihracatının; %41'i (3,7 milyar \$) AB 27 ülkelerinden olan 22 ülkeye, %32'si (2,8 milyar \$) İslam Konferansı Örgütü üyesi olan 56 ülkenin (Türkiye hariç) 55'ine doğru gerçekleşmiştir.

Tüm bu özellikleriyle Kocaeli gerek yabancı gerekse yerli olsun yatırımcılar için hala cazip özelliğini korumaktadır. Maalesef, Kocaeli sanayi başşehri olma özelliğini kazanırken kendisinden çok fedakarlıklar yapmıştır. Özellikle plansız sanayi yapılanması çevre ve sağlık açısından kenti olumsuz etkilemiştir. Kentin yaşam alanları ile sanayi ne yazık ki iç içe geçmiştir. İşte bu noktada, kentin sanayi yapılanması özellikle ele alınarak artık kente katma değer yaratmayan ve plansız sanayi Kocaeli için kabul edilebilir olmaktan çıkmıştır. Kentin tüm sanayi yapılanması mevcut ve kurulmakta olan 13 OSB içerisinde olmakta ve tüm sanayi kuruluşları yetkili kurumlarca denetlenmektedir. Sanayinin artık değer üreten, bilgi üreten yapıya bürünmesi için hem üniversiteler ile işbirliği sağlanmakta ve bilginin üretim merkezleri olarak Teknopark'lar kurulmaktadır. Ulusal ölçekte Türkiye projesi olan “*Bilişim Vadisi*”nin Kocaeli’de olması için gerekli alt yapının var olduğu düşünülmektedir.

2002-2009 yılları arasında 1 Milyar \$’ın üzerinde yabancı yatırım çeken Kocaeli’de yoğunlaşmanın yüksek olduğu sektörler olarak *rafine petrol, otomotiv ve yan sanayi, metal, kimya, ağaç ürünleri ve tersanecilik* olarak önümüze çıkarken; yükselen sektörler olarak ise *bilişim, metal sanayi, eko- turizm, termal turizm, kıyı turizmi, kimya, makine, tarıma dayalı sanayi, sağlık, eğlence, kara taşımacılığı, lojistik ve hizmet* sektörleri öne çıkmaktadır. Türkiye’de Kandıra Gıda OSB gibi Kimyacılar OSB gibi alanlarında ilk ve tek olan planlı alanlarda kümelenmiş ve Ar-Ge alt yapısı ile değer yaratan sanayi alanları Kocaeli’de bu durumu güçlendirmek için oluşturulmuştur.

Kocaeli İli, “Sanayi Kenti” ve “Bilim Kenti” olma vizyonu yanında “Turizm Kenti” olma vizyonuna da sahiptir. Kocaeli’nde sınırları içerisinde yer alan Kartepe Dağ Turizm Merkezi, Batı Karadeniz Turizm Merkezi içerisinde yer alan Kandıra İlçesi, Gölcük Termal Turizm merkezi yerli ve yabancı turistler için çekim merkezi olurken turizm yatırımcılarına da cazip imkanlar sunmaktadır. Gerek ilin kendi nüfusu gerek Doğu Marmara’da yaşayan 20 Milyon kişilik nüfusun ortası konumunda yer alması tüm bu doğal güzellikleriyle kenti bu anlamda da çekim merkezi yapmaktadır. Özellikle kentte bulunan yatak sayısı eksikliği otel yatırımcılarını kentimize çekmektedir. Ancak mevcut taleplerin fazlalığı dikkate alındığında Kocaeli’ne bu alanda yatırım yapmak isteyenlerin biraz acele etmesinde yarar görülmektedir.

Kocaeli deprem sonrası dönem yaşanan doğal felaketten kendine önemli dersler çıkarmıştır. Kentte yaşayan halk için güvenilir, sağlam ve modern yaşam alanları oluşturulmaya başlanmıştır. Bu kentin sosyal yapısını da olumlu etkilemiş ve kentte yaşam kalitesi yükselmeye başlamıştır. Özellikle özel sağlık kurumları, eğitim kurumları kenti tercih etmeye başlamış ve kentte önemli alışveriş alanları oluşmuştur ve kentin potansiyeli bu yatırımlara hala cevap verebilmektedir.

Son olarak Kocaeli’de uyum içerisinde çalışan kurumların varlığı da yatırım ortamını olumlu etkileyen faktörler arasında yer almaktadır. Başta Kocaeli Valiliği olmak üzere tüm şehrin sınırlarında faaliyet gösteren Kocaeli Büyükşehir Belediyesi, Sanayi Odası, Ticaret Odaları, Sivil Toplum Kuruluşları gibi kurumlarımız ortak irade göstererek kentin ulaşmak istediği seviye için çalışmaktadırlar. Ayrıca Kocaeli dahil Yalova, Sakarya , Düzce ve Bolu illerinde faaliyet gösteren Doğu Marmara Kalkınma Ajansı bünyesinde her ilde kurulan Yatırım Destek Ofis’leri kamu eli ile yatırımcılara yol göstermekte ve ücretsiz danışmanlık hizmetinde bulunarak yatırımcıların her türlü işlemlerinde yardımcı olmaktadır.

